

качества на своята „изгора“. За една нейна усмивка той лудъ лудѣ; сълзи като градъ падатъ отъ едри очи

За погледъ милъ и за въздишка —;

чедото на България купиѣ по нейната дъщеря, която е въплотявала нейната хубавина, нейния чаръ, нейнитѣ добродѣтели. Защото — казалъ бѣ поета на дѣцата —: всички трѣбва да станемъ добри, всички ще станемъ поети нѣкога, когато веригитѣ прѣстанатъ да дрѣнчатъ зловѣщо, когато робътъ стане свободенъ човѣкъ, когато трудътъ възтържествува и вдовицитѣ нѣма да лѣятъ горчиви сълзи... Но той е поетъ и сега, той е щастливата звѣзда на онова бждаще, което ни очаква, къмъ което трѣбва да се стремимъ! Ние тогава, а той днесъ, подранилото цвѣте на нашата близка бжднина, ще люби, ще се бори, ще цѣни рѣдкитѣ нѣща въ прѣходното — ще дига мжжка дѣсница за свое и чуждо щастие. Това не е илюзия: поетътъ създаде цѣль миръ отъ подвизи —, той нѣма да позволи никому да посѣгне на неговата надежда, лишена отъ себичността на обикновенното тѣсногрджие.

Дѣлжа на Ботйовъ съврѣменникъ, който ми е далъ часть отъ вѣрнитѣ факти, съ които градя живота на поета, единъ документъ, достоенъ за вниманието на читателя. Ние не му придаваме изключително значение. Но той съставлява елементъ отъ монументалната душа на поета, който и въ дни на изгнание умѣе да цѣни своето вторично азъ — своето вѣрно либе. Поетътъ твърдѣ често, почти до прѣплуването на славянската рѣка за Врачанския Балканъ, често е пѣль, наричалъ и състрашна закана питалъ:

„Краса природы совершенства —

Она моя, она моя —

Кто вырвѣтъ дѣву у меня!?

Она моя, она моя...